

Elli Heikkilä

Tutkimusjohtaja, FT, dosentti  
Siirtolaisuusinstituutti



## Muuttovirtojen ja liikkuvuuden kirjoja Suomessa

Suomessa muutti lähes 900 000 henkeä maan sisällä vuonna 2015. Kuntien välisiä muuttoja näistä oli 280 484 ja kunnan sisäisiä muuttoja peräti 613 261 vuonna 2015. Luvuista puuttuvat ne henkilöt, jotka kausimuuttavat ja ovat siten alle vuoden uudessa asuinkunnassaan. Maahanmuuton määrä oli 28 746 henkeä ja maastamuuton 16 305 henkeä, joten Suomi sai siirtolaisuudessa muuttovoittoa 12 441 henkeä vuonna 2015. Näissä luvuissa eivät ole mukana vuoden 2015 syksyllä tulleet turvapaikanhakijat. Heitä oli 32 476 henkeä.

Kaupunkimaiset kunnat ovat selkeästi muuton kohdealueita sekä maan sisäisessä muutossa että siirtolaisuudessa. Kuntien välisessä muutossa ne ovat saaneet 76 prosenttia muutoista ja jopa 85 prosenttia Suomeen kohdistuvasta maahanmuuttovirrasta vuonna 2015. Kunnan sisäisistä muutoista 82 prosenttia on tapahtunut kaupunkimaisten kuntien sisällä, ts. puoli miljoonaa on vaihtanut asuinpaikkaansa yhden vuoden aikana. Kaupungistumisen ennustetaan jatkuvan myös tulevaisuudessa.

Taajaan asutut kunnat ovat saaneet hieman suuremman määrän maan sisäisen muuton virrasta kuin maaseutumaiset kunnat. Molemmissa lähtömuutto on kuitenkin ollut suurempaa kuin tulomuutto, joten alueita on kohdannut muuttotappio. Molemmilla kuntaryhmillä sen sijaan maahanmuutto on ylittänyt maastamuuton, joten alueet ovat saaneet muuttovoittoa siirtolaisuudessa.

Muuttoliikkeiden ohella Suomessa pendelöidään eli käydään muualla kuin asuinkun-

nassa työssä. Pendelöijien määrä on ollut 757 203 henkeä eli kolmannes kaikista Suomen työllisistä vuonna 2014. Mitkä kunnat saavat eniten pendelöijiiä? Kärjessä on Helsinki, jonne suuntautuu päivittäistä työssäkäyntiä muista kunnista 151 065 työntekijää. Seuraavina kunnina, joissa pendelöijien määrä ylittää kymmentuhatta henkeä, ovat Vantaa (62 009), Espoo (55 345), Tampere (40 737), Turku (35 424), Oulu (14 252), Lahti (13 775), Jyväskylä (12 701) ja Vaasa (11 922). Tämä näkyy luonnollisesti arkipäivän liikenteessä. Pendelöinti kytkeytyy etenkin laajoihin työnmarkkina- ja työssäkäyntialueisiin, joita löytyy suurista kasvukeskuksista ja niiden ympäristöstä.

Kun seuraavaksi katsotaan kuntia, mistä pendelöidään eniten muihin kuntiin vuonna 2014, suurimmat määrät ovat Helsingissä (66 261 työntekijää), Espoossa (62 459), Vantaalla (54 514), Tampereella (18 726) ja Turussa (17 652). Suhteellisesti tarkasteltuna Kauniaisissa, Lemlandissa, Ruskolla, Maskussa, Pirkkalassa ja Pornaisissa 75 prosenttia ja sitä enemmän kunnan työllisistä on ollut pendelöijiiä samana vuotena. Omasta kunnasta muihin kuntiin suuntautuvan työmatkaliikenteen pienimmät osuudet ovat Kuusamossa (7 %), Rovaniemellä (9 %), Mikkelissä ja Lieksassa (noin 10 % molemmissa). Työpaikat ovat siten näissä kunnissa sijainneet etupäässä asuinkunnan alueella.

Pendelöijistä 35–44- ja 45–54-vuotiaita on molempia ollut neljännos ja 25–34-vuotiaita vajaa neljännos vuonna 2014. Tämä kuvastaa sitä, että päivittäinen työssäkäynti koskettaa tasaisesti eri ikäluokkia. Korkeasti koulutet-

tujen osuus kaikista pendelöijistä on ollut 46 prosenttia. Alueelliset erot ovat kuitenkin pendelöivien korkeasti koulutettujen osuuksissa suuret, vaihdellen Kauniaisten 71 prosentista Eckerön 21 prosenttiin.

Yksi tärkeä ilmentymä liikkuvuudesta on myös suomalaisten kesämökkeily. Alueet, joilla kausittainen väestö kasvaa, sijaitsevat eri puolilla Suomea. Tilastokeskuksen mukaan maassamme oli kaikkiaan 501 600 kesämökkiä vuonna 2015. Niillä arvioidaan olevan lähes 3 miljoonaa käyttäjää. Rannikko on nostanut esiin käsitteen maaseudun näkymätön väestö, koska hänen mukaansa sen enempää viranomaisilla kuin kellään muullakaan ei ole tietoa esimerkiksi kesämökeillä käynneistä ja niiden paikallisesta merkityksestä.

## Lähteet

- Pitkänen, Kati (2011). *Mökkimaisema muutoksessa: Kulttuurimaantieteellinen näkökulma mökkeilyyn*. Dissertations in Social Sciences and Business Studies 31. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto.
- Rannikko, Pertti (2016). Tyhjenevätkö saloseudut, valehtelevatko tilastot? Elli Heikkilä & Tuomas Martikainen (toim.), *Maassamuutto ja siirtolaisuus kehityksen moottoreina?* IX Muuttoliikesymposium 2015. Julkaisuja 4. Turku: Siirtolaisuusinstituutti, 89–95
- Tilastokeskus (2017). <http://stat.fi/>. Luettu 16.2.2017.



## Etsitkö kirjallesi julkaisijaa?

Siirtolaisuusinstituutti julkaisee sekä laajalle yleisölle että tutkijoille suunnattuja julkaisuja, joissa käsitellään instituutin toimenkuvaan liittyviä aihepiirejä. Näitä ovat kansainväliset (maahan- ja maastamuutto) ja maan sisäiset muuttoliikkeet, etniset suhteet ja ryhmät sekä muut vastaavat ilmiöt. Instituutin julkaisut perustuvat avoimeen saatavuuteen (open access), jolloin teokset ovat luettavissa myös digitaalisessa muodossa. Sarjamme ovat:

### 1. Tutkimus – Forskning – Research -sarja

Tutkimus-sarjassa julkaistaan vertaisarvoituja tieteellisiä monografioita ja kokoomateoksia sekä väitöskirjoihin perustuvia teoksia.

### 2. Julkaisuja – Publikationer – Publications -sarja

Julkaisuja-sarjassa julkaistaan monenlaisia laajalle yleisölle tai tutkijoille suunnattuja teoksia, kuten tutkimusraportteja, tieteellisiä monografioita, kokoomateoksia, väitöskirjoja, selvityksiä ja oppikirjoja. Teoksia ei vertaisarvoida.

Lisätietoja löydät nettisivuiltamme: [www.siirtolaisuusinstituutti.fi](http://www.siirtolaisuusinstituutti.fi)